

Kod przedmiotu: 10

1. INFORMACJE O PRZEDMIOCIE – KARTA PRZEDMIOTU

A. Podstawowe dane

Nazwa przedmiotu/zajęć	Socjologia
Nazwa przedmiotu/zajęć w języku angielskim	Sociology
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia
Profil studiów	Praktyczny
Forma studiów	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca kierunek	Karkonoska Akademia Nauk Stosowanych w Jeleniej Górze Wydział Nauk Medycznych i Technicznych Katedra Nauk Medycznych
Imię i nazwisko nauczyciela(-li) i stopień lub tytuł naukowy osoby odpowiedzialnej za przygotowanie sylabusu	mgr Kornel Musiał
Przedmioty wprowadzające	brak
Wymagania wstępne	Ogólna wiedza o społeczeństwie uzyskana w toku edukacji szkolnej

B. Semestralny/tygodniowy rozkład zajęć według planu studiów

Semestr	Wykłady (W)	Praca własna pod kierunkiem (Wykład) (PWK)	Ćwiczenia (Ćw.)	Praca własna pod kierunkiem (Ćwicz.) (PWK)	Ćwiczenia w MCSM (Ćw. MCSM)	Seminarium (S)	Zajęcia praktyczne (ZP.)	Praktyki zawodowe (P.Z.)	Łącznie godzin	Liczba punktów ECTS*
1	10	5	5	5	-	-	-	-	25	1

2. CELE KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

C1	Przekazanie wiedzy na temat podstawowych pojęć i procesów socjologicznych, takich jak: grupa społeczna, rodzina, instytucja, społeczność lokalna, interakcja społeczna oraz socjalizacja, ze szczególnym uwzględnieniem ich znaczenia dla funkcjonowania jednostki w kontekście opieki zdrowotnej
C2	Omówienie społecznych, kulturowych i religijnych uwarunkowań postaw wobec zdrowia, choroby oraz systemu ochrony zdrowia, a także przygotowanie studentów do profesjonalnego funkcjonowania w zróżnicowanym środowisku społecznym i kulturowym pacjentów.
C3	Analiza wybranych problemów społecznych, takich jak: dewiacje, patologie dziecięce, marginalizacja i dyskryminacja, oraz kształtowanie umiejętności proponowania działań ograniczających ich skutki w ramach praktyki zawodowej pielęgniarki.
C4	Rozwijanie umiejętności diagnozowania sytuacji zdrowotnej jednostki w kontekście społecznym i lokalnym oraz kształtowanie postawy refleksyjnej i krytycznej w odniesieniu do własnych kompetencji społecznych i zawodowych.

3. EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

Lp.	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu	Odniesienie do	Odniesienie do
-----	---	----------------	----------------

		kierunkowych efektów uczenia się	charakterystyk II stopnia (kod składnika opisu)
WIEDZA - w zakresie wiedzy absolwenta zna i rozumie:			
W1	pojęcia oraz zasady funkcjonowania rodziny, grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu;	B.W12.	P6S_WK
W2	wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych;	B.W13.	P6S_WK
W3	zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu;	B.W14.	P6S_WK
W4	pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej;	B.W15.	P6S_WG
W5	zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć i wiek;	B.W16.	P6S_WK
W6	aktualne i prognozowane zmiany społeczne wpływające na funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia oraz warunki wykonywania zawodu pielęgniarstwa;	B.W17.	P6S_WK
W7	postawy społeczne wobec zdrowia i systemu ochrony zdrowia;	B.W18.	P6S_WK
UMIEJĘTNOŚCI - w zakresie umiejętności absolwent potrafi:			
U1	proponować działania zapobiegające dyskryminacji, rasizmowi i dysfunkcjonalnościom w różnych grupach społecznych w oparciu o zasady humanizmu;	B.U10.	P6S_UO
U2	diagnozować czynniki wpływające na sytuację zdrowotną jednostki w obrębie rodziny i społeczności lokalnej;	B.U11.	P6S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE - w zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	K.S7.	P6S_KR P6S_KK P6S_KO

4. METODY DYDAKTYCZNE

1. wykład informacyjny
2. wykład konwersatoryjny
3. dyskusja dydaktyczna
4. studium przypadku

5. FORMA I WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

Przedmiot kończy się w semestrze I zaliczeniem na ocenę.

Wykład - kryteria zaliczenia

Warunkiem uzyskania zaliczenia jest:

1. Obecność na zajęciach.
2. Uzyskanie pozytywnej oceny z kolokwium pisemnego.
Kolokwium pisemne (pytania otwarte i zamknięte) sprawdzające wiedzę i umiejętności z treści programowych.
Ocena z kolokwium jest obliczana procentowo w następujący sposób:
  - ocena bardzo dobra: 100% – 91% właściwych odpowiedzi,
  - ocena dobra+: 90% – 81% właściwych odpowiedzi,
  - ocena dobra: 80% – 71% właściwych odpowiedzi,
  - ocena dostateczna+: 70% – 61% właściwych odpowiedzi,
  - ocena dostateczna: 60% – 51% właściwych odpowiedzi.
3. Uzyskanie zaliczenia z pracy własnej pod kierunkiem:
Krytyczna analiza artykułu naukowego dotyczącego interdyscyplinarności socjologii medycyny:

Student przygotowuje pisemną analizę artykułu naukowego autorstwa Antoniny Doroszewskiej i Anny Sadowskiej pt. „Mosty zamiast murów – socjologia medycyny przykładem udanej (?) interdyscyplinarnej współpracy”, koncentrując się na roli socjologii w systemie opieki zdrowotnej oraz możliwościach i ograniczeniach współpracy interdyscyplinarnej. Praca powinna mieć formę refleksji krytycznej (ok. 2–3 strony), zawierającej odniesienie do treści wykładu oraz próbę wskazania praktycznego znaczenia socjologii medycyny dla przyszłych pracowników ochrony zdrowia.

Ćwiczenia - kryteria zaliczenia

Warunkiem uzyskania zaliczenia jest:

1. Obecność na zajęciach.
2. Dyskusja w trakcie ćwiczeń (obejmująca pracę w obszarze studium przypadków)
3. Uzyskanie pozytywnej oceny z pracy własnej pod kierunkiem.

Praca studenta pod kierunkiem:

Obszar pracy zaliczeniowej: Jakość życia pacjenta z wybraną jednostką chorobową – ujęcie socjologiczne

Student przygotowuje pisemną pracę (3–5 stron maszynopisu), w której dokonuje przeglądu dostępnych badań i opracowań dotyczących jakości życia osób żyjących z wybraną chorobą przewlekłą, uwzględniając:

- Społeczny wymiar funkcjonowania chorego – relacje rodzinne, funkcjonowanie w grupach społecznych, sytuacja zawodowa, wykluczenie, wsparcie społeczne;
- Aspekty nierówności w dostępie do opieki zdrowotnej i świadczeń – wpływ statusu społeczno-ekonomicznego, płci, miejsca zamieszkania, poziomu wykształcenia;
- Wnioski dla praktyki pielęgniarstwa – refleksja nad tym, jakie potrzeby społeczne i relacyjne chorego powinny być rozpoznane i uwzględniane w opiece.

Kryteria oceny pracy (maks. 16 punktów):

1. Prawidłowe określenie tematu i zakresu pracy (0–1 pkt): jasne sformułowanie problemu badawczego w kontekście jakości życia, relacji społecznych i nierówności zdrowotnych.
  2. Logicznie uporządkowana struktura pracy (0–2 pkt): wprowadzenie, część analityczna (przegląd badań), podsumowanie/wnioski; spójność wewnętrzna.
  3. Spełnienie wymogów formalnych (0–2 pkt): konsekwentne stosowanie przypisów (APA, harvardzki lub przypisy dolne), bibliografia, czcionka, marginesy, tytuł, objętość.
  4. Wartość merytoryczna i pogłębienie analizy (0–5 pkt): umiejętność interpretacji wyników badań, odniesienie do koncepcji socjologicznych (np. nierówności, wsparcia społecznego), wnioski dla praktyki zawodowej.
  5. Poprawność językowa i terminologiczna (0–2 pkt): styl akademicki, precyzyjny język, stosowanie pojęć socjologicznych.
  6. Zakres doboru literatury naukowej (0–2 pkt): < 2 pozycje naukowe – 0 pkt, 2–3 pozycje – 1 pkt, ≥ 4 pozycje – 2 pkt
  7. Trafność i uzasadnienie doboru literatury (0–2 pkt): źródła aktualne, adekwatne do tematu; pozycje empiryczne i/lub teoretyczne z zakresu socjologii.
- 15–16 pkt: ocena bardzo dobra (5)
  - 13–14 pkt: ocena dobra plus (4,5)
  - 11–12 pkt: ocena dobra (4)
  - 9–10 pkt: ocena dostateczny plus (3,5)
  - 8 pkt: ocena dostateczna (3)
  - ≤ 7 pkt: ocena niedostateczna (2)

6. TREŚCI PROGRAMOWE

	Tematyka zajęć	Liczba godzin
Semestr 1		
Wykład 1	Wprowadzenie do socjologii. Geneza i ewolucja podstawowych kategorii analitycznych socjologii medycyny	2
Wykład 2	Społeczeństwo i zdrowie. Grupy społeczne, organizacje i instytucje	2
Wykład 3	Kultura i świadomość społeczna. Wartości, normy społeczne i system aksjonormatywny	2
Wykład 4	Socjalizacja i kontrola społeczna. Nierówne szanse życiowe i zdrowotne	2

Wykład 5	Postawy społeczne wobec zdrowia, choroby i instytucji ochrony zdrowia	1
Wykład 6	Podsumowanie wiedzy – kolokwium pisemne	1
Suma godzin		10
Semestr 1		
Ćwicz. 1	Społeczne uwarunkowania zdrowia i nierówności zdrowotne – studium przypadków	2
Ćwicz. 2	Kontakty i interakcje społeczne. Relacja między pacjentem a personelem medycznym	2
Ćwicz. 3	Dyskusja na temat przygotowanych prac przez studentów	1
Suma godzin		5

7. METODY (SPOSOBY) WERYFIKACJI I OCENY EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OSIĄGNIĘTYCH PRZEZ STUDENTA

(dla każdego efektu uczenia się wymienionego w pkt. 2. powinny znaleźć się metody sprawdzenia, czy został on osiągnięty przez studenta)

Efekt uczenia się	Forma oceny							
	Egzamin	Zaliczenie z oceną	Kolokwium	Dyskusja	Praktyczne zaliczenie umiejętności	Projekt	Praca własna pod kierunkiem	Obserwacja pracy studenta
W1		X	X				X	
W2		X	X	X				
W3		X	X	X				
W4		X	X					
W5		X	X	X				
W6		X	X				X	
W7		X	X				X	
U1		X		X				
U2		X						
K1				X				

8. LITERATURA

Literatura podstawowa	<p>Wybrane rozdziały z następujących monografii:</p> <ol style="list-style-type: none"> Giddens A., Sutton P. W. (2024). Socjologia: kluczowe pojęcia, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa. Giddens A. (2017). Socjologia, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa. Szacka B. (2008). Wprowadzenie do socjologii, Oficyna Naukowa, Warszawa. Sztompka P. (2021). Socjologia. Wykłady o społeczeństwie, Wyd. Znak Horyzont, Kraków. <p>Artykuły (ogólnodostępne):</p> <ol style="list-style-type: none"> Cianciara D. (2015). Przyczyny i przyczyny przyczyn nierówności w zdrowiu, „Hygeia Public Health”, 50(3), s. 435-440. http://www.h-ph.pl/pdf/hyg-2015/hyg-2015-3-435.pdf Domaradzki J. (2013). O definicjach zdrowia i choroby, „Folia Medica Lodziensia”, 40, s. 5-29. https://bibliotekanauki.pl/articles/1032735.pdf. Doroszevska A., Sadowska A. (2013). Mosty zamiast murów – socjologia medycyny przykładem udanej (?) interdyscyplinarnej współpracy, „Półrocznik Nauka i Szkolnictwo Wyższe” 1/41, s. 57-68. https://pressto.amu.edu.pl/index.php/nsw/article/view/1655 Dudkowski-Sadowska A. (2021). Społeczeństwo ryzyka i zdrowotne implikacje pierwszej
------------------------------	---

	<p>fali epidemii COVID-19 w Polsce – wyzwania dla socjologii i promocji zdrowia, „Władza Sądzenia”, 21, s. 66-76. https://dspace.uni.lodz.pl/bitstream/handle/11089/42364/spoleczenstwo-ryzyka-i-zdrowotne-implikacje-pierwszej-fali-epidemii.pdf?sequence=1&isAllowed=y</p> <p>5. Knol-Michałowska K. (2014). Internet jako źródło informacji o zdrowiu – wady i zalety dla relacji lekarz-pacjent. Perspektywa pacjentów, „Hygeia Public Health” 49(3), s. 389-397. http://www.h-ph.pl/hyg.php?opc=AR&lng=pl&art=370</p> <p>6. Ostolski A. (2022). Rola wyobraźni socjologicznej w komunikacji lekarza z pacjentem, „Przegląd Socjologiczny”, 71(2), s. 169-191. https://journals.ltn.lodz.pl/Przegląd-Socjologiczny/article/view/1769/1576</p> <p>7. Zembala A. (2015). Modele komunikacyjne w relacjach lekarz – pacjent, „Zeszyty Naukowe Towarzystwa Doktorantów UJ Nauki Ścisłe, Nr 11, s. 35-50. https://depot.ceon.pl/handle/123456789/12753</p> <p>Wybrane komunikaty i raporty z badań:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CBOS: https://www.cbos.pl/PL/home/home.php 2. GUS: https://stat.gov.pl 3. IBRiS: https://ibris.pl
Literatura uzupełniająca	<p>1. Sztompka P. (2020). Słownik socjologiczny. 1000 pojęć, Wyd. Znak Horyzont, Kraków.</p>

9. NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS GODZIN I PUNKTÓW ECTS

Aktywność studenta		Obciążenie studenta – liczba godzin
Zajęcia prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczyciela lub innych osób prowadzących zajęcia	Udział w zajęciach dydaktycznych, wskazanych w pkt. 1B Wpisujemy sumę godzin, nie rozdzielamy na formy zajęć	15
Praca własna studenta	pod kierunkiem	10
	przygotowanie do zajęć	3
	przygotowanie do zaliczenia końcowego	2
Łączny nakład pracy studenta		30
Liczba punktów ECTS		1

* ostateczna liczba punktów ECTS

** wartości przykładowe